

Desanburukalo san 1999

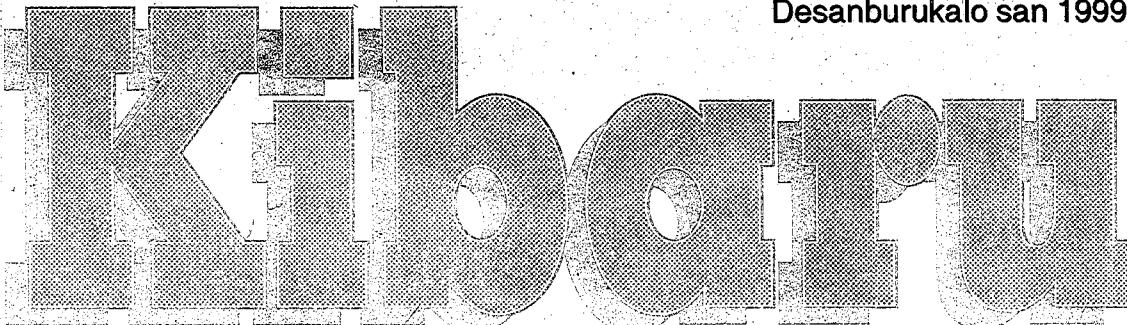
BAKURUBASANNI

(nimero 12 songo)

Mali kono = Dorome 300

Afiri kono = Dorome 600

Jamana were = Dorome 1000

Kunnafonisében bota kalo o kalo. BP: 24 Telefoni : 21-21-04. Bozola Bamako-Mali. San 27nan boko 335nan A songo : dorome 15

«CMDT» ka bana n'a furaw

«CMDT» joyoro ka bon kosebe Mali ka soro, hukumu kono; o kama ni baasi fitinin ye «CMDT» soro, o te dogo Mali ka soro taabolo fansi la. Kosa in na «CMDT» kunkan kumaw cayara kosebe; a caman ni tine te taa fan kelen fe. O de koso arabadon, desanburukalo tile 15, san 1999, cikedawyirinalinjiko minisiri, Modibo Tarawele bisimilara faso bulonba kono, depitew fe. Segukaw ka lasigiden min be bulonba kono, n'o ye Mamadu Fadeli Daramé ye, ale ye nininkali dōw semé Minisiri Modibo Tarawelela. Aye nininkali ke «CMDT» feereliko kan, ani dije seleke naani waribontigiw, «FMI» ni «Banki Mōjali» fetaw kan «CMDT» ka ko la, ani «CMDT» yere ka wari baaracogo lahalayaw, ka fara goferenaman ka feere sirilenw na walasa ka wale in künben.

Minisiri Modibo Tarawele y'a jira ko «CMDT» ka gelyaw soro, koori songo binni de la dije seleke naani na. N'i y'a kemesara da, 30 binna ka bo koori songo la. Folo koori kilo kelen tun ye sefawari dorome keme fila ye; nka sisani a kera keme ni binaani ye. Goferenaman ni CMDT fila si setenin kola. Nka, koori songo binnit'a bese ye; «CMDT» ka wari baaracogo fana sabatilen te.

Utikalo temennen in na, tu'ma min na «CMDT» ka baaraton ye weleda ko wari baaracogo man ni ciyakeda in na, goferenaman ye segesegeliw ke;

Minisiri Modibo Tarawele

o wolola sefawari miliyari 37 ani miliyon yirika tununni la «CMDT» na. Wale in gelyayoroba yere kera min ye, sannifeere min kera san 1998-1999, o y'a jira ko «CMDT» ka nafolo musakalen haké temenna soro ta kan ni miliyari 47 ye. Kabini nin ko kera, goferenaman y'a jira ko jekabaara do ka sigi senkan «CMDT» ni goferenaman ce.

O waati kelen na «FMI» ni «Banki Mōjali» nana Malila. Olu y'u fetaw fo «CMDT» ka kojew kan. O fetaw la goferenaman sonna dōw ma; a ma son dōw ma. Goferenaman ma son fela minnu ma, Minisiri Modibo ma kuma olu kan. Son kera feta minnu

ma, segesegelikew sigili b'olu la CMDT la. O ye ciyakeda kerékerénenne ye, min be baara ke «CMDT» kono. N'a y'a kōlōsi ko wari baaracogo b'a fe ka keleku, a b'a kanbo fangaso ma.

O temennen kofe, alamisa desanburukalo tile 16 segesegelidow daminéra «CMDT» la min, be kalo kelen nōgōnna ke: N'a ka jate bora waribodaw kan nafa te minnu na, olu be datugu. Goferenaman ka feere sirilenw na, a jirala ko izini minnu tun ka kan ka jo Bila, Kenparana, ani Welesebugu, olu joli bolokanna folo. Basigwari fana be dan sefawari miliyari filaniko ma. Ajinina «CMDT» fe, a k'a ka miliyari 7 juru kani kōrituludilanyoro la.

Segukaw ka bulonba lasigiden y'a jira minisiri la ko kōrisenela dōw dusukasilen don koori songo binni na. Minisiri ko gelyaw n'u ta bese, koori songo ma yeléma. A ko sannifeere temennen in na, koori songo tun ye sefawari dorome 29 ye, kilo kelen. Nka yelékanni min kera sōrōw kan san kelen ka kón sannifeere je, o kera sababu ye sefawari dorome 8 tōsegin ka ke.

Tōsegin faralen koori songo kan, o bese benna sefawari 37 ma. Jinan, tōsegin kuma ma fo. Dorome kelen yere farala koori songo 29 kan, k'a ke 30 ye.

Salimu Togola
Badama Dukure

Dusukundimibana kuma fccogo cayali bë ka mögöw lafili

Dine jamana hörönyalenw ka tònba, n'o ye «ONU» ye; o bolofara min ye «OMS» ye, n'o nesinnen bë kénéyakow ma dugukolo kan, o mögo faamuyalenw ye nögön ye dusukundimibana kokan, k'a jira k'o ye bana ye, min kuma fccogo donyorö n'a bøyörö cayara kojugu, fo mögo t'a don tugun min ye tijë wali nkalon ye. O kama, u fölola ka ben fen min kan, o ye hadamadenw kunnafoniniye, ka tijëfuye, walasa ka filibagatow bo fili la, ka siranbagatow bo siran na, ka jorebagatow bo jore la, k'a hami bo bëe la, sanko bëe k'i ka ketaw don jantonyerelako, yere tangako, wali yerekisilikò siratige la. U ko mögo minnu b'a kuma f'u kufé, ka sör'u t'a fosi kalama, o de ka ca; ko n'olu ye fen minnu kôlisi disidimibagato fen o fen na, u b'olu turu da, dusukundimibana kun ka sör'u t'a don k'o bana suguya ka ca. U ko dòw b'a bana juguyacogo suguya bëe kalama, nka, u t'a nefo mögöw y'a cogo la; k'olu dòw b'a fo k'a juguya, walasa ka mögöw lasiran, u kana jine u yere kô, dòw b'a fo k'a nogoya, walasa mögöw ja kana wuli, fo ka këbali ke. U ko nin bëe la, u ye kuma fòtaw latomö, k'u tila, k'u ke kumabolo woɔrö ye, minnu faranfasiyali, ujaabili wali u nefolibe ke sababu ye, ka bëe lafaamuya. O kuma minnu bë fo mögo suguya bëe fe farajela wali farafinna, n'u kera kumabolo woɔrö ye, olu file :

• **Kumabolo fölo :** O kuma min bë dusukundimibana yiriwaliyöröko kan, o fòbagaw b'a f'u kumajögön bëe ye ko dusukundimibana yiriwalen bë setigijamanaw de kono, n'o ye Ameriki, Eropu ani Larabu jamanaw ye, ka teme desebagato jamanaw kan, n'o ye Azi, Ameriki

Latini ani Afiriki jamanaw ye. »OMS« mögo faamuyalenw ye fen min sörö k'o f'o kuma la, o ye ko dusukundimibana bë mögö miliyon 15 minnu faga san o san dinë bëe lajelen kono, n'olu tilala, k'u ke kulu saba ye, i b'a sörö kulu fila mögo bë bë desebagato jamanaw kono. A to kulu kelen, o mögöw bë bë setigi jamanaw kono. U y'o misali ta desebagato jamanaba fila kan, n'o ye Sinuwa jamana ani Endu jamana ye, minnu fila kónomögöw ka ca ni desebagato jamanaw bëe lajelen kónomögöw faralen ye nögön kan siñe fila, k'a jira ko dusukundimibana bë mögo hake minnu faga san o san jamana fila ninnudorö kono, ob'a ta mögö miliyon 5 la, fo ka se mögö miliyon 6 ma. O b'a jira ko kumabolo fölo fòbagaw bë fili la, k'a kuma te tijë ye, ko fen min ye tijë ye, o ye k'a bana yiriwalen bë sisän desebagato jamanaw de kono, ka teme setigi jamanaw kan. O temenén kô, u ye jatemine dökë, min y'a jira ko n'iye mögo salen 100 kulu kelen o kelen ta, dinë jamana fen o fen kono, i b'a sörö, olu la, mögo 30 ka saya sababu ye dusukundimibana ye (30%). Atömögö 70, olu ka saya sababu ye bana wërew ye. O b'a jira k'a bana kelen dorö ka mögo fagataw ka ca ni bana tòw bëe lajelen taw faralen ye nögön kan.

• **Kumabolo filan:** O bë faamako ni faantankö de kan. O kuma fòbagaw ko dusukundimibana tow ka ca faama kunda mögöw de la, n'o ye setigiy ye, nafolo bë minnu bolo, n'u b'u sagonakow ke, k'u diya cogo bëe la, ka teme faantan kunda mögöw kan, n'o ye bololankolonw ye, sëgen bë jinika minnufaga. Okumala, «OMS» mögo faamuyalenw y'a jira k'a bana këleli bë damine tuma min na, o y'a sör'a banabagatow ka ca faamaw de la, ka teme faantanw kan; k'a ye

faamaw töorliko jugu min ke, o de kera kénéya tigilamögöw sëbe donkun y'a këleli ma, min daböra setigi jamanaw dugubaw kono, ka meen, ka sör'a ma se desebagato jamanaw dugubaw ma, kuma t'u dugumisenw ma. Nka, u ko kabini a sabatira ko balofen tolilenko, dölfarinmankò, wali minfenko ani sigaretiminko n'u nögönna daamukow de b'a bana bilali teliya mögöw la, k'o sababu k'u juguyacogo ye hadamaden dusukun ma, faamaw sinna ka yelema don u ka dinelatige taabolo la, k'a daamuko fölenw bëe dabila walasa k'u yere kisi a bana ma. U y'a fo ko faamaw ye hakili numan sörök'uyere b'a bana bolo tuma min na, o de kera faantansorokela kuraw wulituma ye, ka faamaw ladege, k'olu taw nögön ke, ka masor'a kér'u jena, konimögö min bora faantanya la, o ka kan k'a diya, cogo bëe la, fo mögöw k'a fo. O kama, olu y'a daamukow ke wasoko ni yerejirako ye. U b'u ka wari don fen minnu na, olu de b'u dusukun bana don o don ka t'a fe. Mögöw tor'u nemedali de la nögön ma, fo ka na yerejinenaw caya. Adaamukow se te minnu ye, olu bë këbali ke, walasa ka tòw ladege. O de kér'a bana dadigicogo ye faantanw na, ka teme faamaw kan. U ko yerejinenaw cayara yoro min na, o ye farafinna ye, n'o ye Afiriki jamanaw ye. U ko ni farafin balala ka wari sörö, a bë k'a jena ko dinë bëe y'ale dorö de ta ye, k'a bë se ka fen bëe fo, wali ka fen bëe ke; k'o cogo la, a bë dan y'a ka dantemenkow la tuma min na, o y'a sörö fen bëe taara k'a bolo dan. UK'a banabagatow cayara faantan kunda, ka teme faama kunda kan, nin cogo de la.

• **Kumabolo sabanan** : O be cekundakonimusokundakodekan. O kuma fobagaw ko dusukundimibatanow ka ca cew la ni musow ye. O kuma la «OMS» mogo faamuyalenw ye fen min soro k'a fo, o b'a jira ko yoro daw la, setigi jamanaw ni desebagato jamanaw kono, a banabagatow ka ca cew la ni musow ye cogo o cogo, a be' muso hake minnu faga san o san, sanko muso minnu si ka surun san 65 la, o ka ca ni cew ye. U ko k'u ye jatemine ke Eropuyorodowla, n'oye Ekosi ani Irlandi ye, n'olu be Angileteri jamaana kono, min y'a jira ko muso minnu wolosi b'a ta san 35 la, fo ka se san 64 ma, a bana dadigicogo olu la, an'a dadigicogo u ka cew la, o bee ye kelen ye. O koro ye ko san kono, a bana be mogo hake minnu faga o yoro cew la, a b'o nogon de faga u ka musow la. U y'a fo ko yoro bee la dije kono, jolicayabana min ye dusukundimibana suguya do ye, o ka ca musow de la ni cew ye, sanko muso misennin konomaw. Osiratige la, u ko jolicayabana min yiriwalek be desebagato jamanaw kono ni setigi jamanaw ye, o de ye muso caman ka kono, u ka denwolo geleya, u ka densaya n'u yere ka saya bee sababu ye, musokel ye. U k'o cogola, n'i ye muso tintow tila, k'u ke kulu saba ye, kulu kelen mogow be sa, olu be to musokel la, k'o sababu ke jolicayabana ye, min b'u ninakili degun, k'u segen joona, fo k'u dese ka tonton, ka den wolo. U y'a fo k'a bana be mantooro minnu da cew kan, a b'o nogon de da musow kan, n'olu si sera san 60 ma; k'a bana juguyacogo te kelen ye cew ni musow ma yoro bee la, k'o de koso, a te se ka fo k'a banabagatow ka ca cew la ni musow ye; ko yoro bee la dije kono, a bana

n'a kunkow caya o caya, a sabatira ko musow be si soro ni cew ye.

• **Kumabolo naaninan** : O b' e mogokorobakundako n'i denmisennamogow de kan. O kuma fobagaw k' o dusukundimibatanow

ka ca mogokorobalamogow la ni denmisennamogow ye, a ceman fara musoman kan. O kuma la, «OMS» mogo faamuyalenw y'a jira k'a bana be hadamaden mine k'a to si hake bee la. O koro ye k'a be sinminden mine, a be sifin mine, a be sije mine, ceyako t'o la, musoyako t'o la; farajelenyako t'o la, farafinyako t'o la, kuma te faamayako, walifaantanyako ma. Nka, u y'a fo k'a bana be juguya ni hadamaden si be korbaya ka t'a fe. Osiratige la, u ko k'u ye jatemine min ke setigi jamanaw kono, o y'a jira k'a bana be degunni, tcoroli, segenni, naganni ani dabalibanni bee damine sanni hadamaden si ka se san 65 ma. U k'o tuma de la, n'i y'a banabagatow tila, k'u ke kulu saba ye, i b'a soro kelen mogow te se ka fosi k'u yere ye, k'o sababu ke don o don kirinni ani don o don binni ye, f'a be ke mogow nena k'u te b'a bana la, k'u be sa o don yere. Fen min ye sayako ye, jateminelaw ko k'a bana ye mogo minnu faga, n'i y'olu keme kulu kelen kelen fen o fen ta, i b'a soro mogo 25 b'olu la, minnu si ka surun san 70 la (25%). U ko k'a bana be mogokoroba minnu faga k'usito san 70 na, an'a be denmisennamogow minnu dese, olu hake ka ca setigi jamanaw kono ni desebagato jamanaw ye fo sije fila.

Nka, u y'a fo k'a banakow bee la, fen kelen min be fije bila yiriwalikow la duguw ni jamanaw kono, o ye denmisennamogow cayali y'a banabagatow la, n'olu de ye srokewal ye, i n'a fo minnu be taa baaraw ke dugubaw kono, wali minnu ye cikelaw ye dugumisenw kono, an'u nogonna minnu be taa warijini na tunga la. U ko n'a bana ye nin mogo masinaw dese, soro te ke, nisora ma ke, duguw nijamanaw te bo nogon la, u te yiriwa, n'u ma yiriwa, faanatanya ni segen be basigi, fo k'a yoro kono sigi goya. U ko jamaana minnu b'o bolo kan, olu ka ca farafinna ni farajela ye, k'o jamanaw kono, fen te fangasow bolo k'a di jamanadenw ma, fen te jamanadenw bolo, k'a di nogon ma duw kono, kuma te duguw ma. Nin bee de kama, u ko hali n'a banabagatow ka ca mogokorobaw dela, a be denmisennamogow kejeli min ke ka soro ke, o de ye baasi ye, o de be digi mogow la, ka masoro bee jigi dalen be mogo minnu kan srokow ni yiriwalikow la, n'olu te se ka magone u yere ye, o koro ye ko sira labilala kasaara ye, a ka hadamadenw faga a sago la.

• **Kumabolo duurunan** : O be jama joyoko de kan, dusukundimibana

keleli la. O kuma fobagaw ko n'i y'a men k'a bana jédonnen be yoro min mogow la, k'ikana nininkali ke, o yoro mogow mago te nogon na, u te nogon kunkow ke yereko ye, kuma te jamakoma. Okumala, «OMS» mogo faamuyalenwy a jira kon'iyejamako bo nin bana n'a nogonnaw keleli la, ne te sor'a fosi la tugun, dije yorosi la; ko hadamadenw de be banaw bila nogon na, dorogoli nogonna siratige la; hadamadenw de be nogon kisi banaw ma, u kumbenni jefoli siratige la; ko mogokelente se ka fen K'a yere ye n'a banana; ko mogo be na mogow bolo, ka taa mogow bolo cogo min na, bana keleli be k'o cogo kelen de la, dije yoro bee la.

U ko bana o bana, fen do de b'a bila hadamaden na; k'o cogo la, ni hadamaden min te bana min bilacogo don, kisicogo t'otigila. Uko den be bana sor'a bangebagaw fe, k'o be sor'joli ni sinji fe; ko mogow ka banaw be yelema nogon fe, k'o sababu ke kafonogonya ye, n'o ye ce ni muso jeli ye nogonfe; ko baloko, jiko, furako ani waati kecogo, n'o ye samiyé, nene, funteni ani finekolon ye, olu bee be banaw bila mogow la. Nin bee la, u y'a fo ko bana bilacogo ka ca cogo o cogo, hali ni denmisenin kodonbaliw lafaamuyara, olu be se k'u yere bo bana bo, kuma te mogokorobaw ma.

O temennen ko, u ko ni jamanaw fangasoma jamanadenw kunnafoni, k'u bila sira sigidaw lakanalikow n'u saniyalikow la, u te cogoya fosi don banaw kumbennikow la; k'a b'o cogo la ni duguyiriwatow ani demejekuluw ma fen ke ka dugumogow yere tangalikow nef'u ye, f'u i'a faamuya; ko ni keneya tigilamogow m'uka baara k'a kecogo la, do de be fara duguw banabagatow kan, don o don, ka t'a fe; ko n'a kera

cogo o cogo, telewisonw ni arajow ani kunnafonisebenw bee joyoro be mogow lafaamuyali la, min be damine duguw ni marabolow kono, fo ka se jamanaw bee ma, dije kono. «OMS» mogo faamuyalenw sorola k'a jira k'u ka nin kumaw bee fokun ye, walasa mogow k'a don ko jama joyoro be nogonbilasirakow la, ka masor'a banako n'a nogonna ko werew la, do be do don, do t'o don, do be se ko do la, do te s'ola. Okoro ye ko ni kolosilibaga walilaadilibaga te kodonbaliminnna, o tigi t'a yerebanako don, a t'a yerekenejacogo don. O cogo la, n'a tigi banana, fo ka saya s'a ma, a be sa, ka sor'a m'a don bana suguya min y'a faga. Ob'a jira ko ni siginogonw ni jenogonw, fo ka se jamakuluw ma, foroba kunda wali kenyereye kunda, olu m'u janto nogon na, ka deme don nogon ma, banaw be mogow kelen-kelen faga ka soro jama ma b'a kalama.

• **Kumabolo wooronan :** O be dusukundimibana joyoroko de kan, bana tow cema. O kuma fobagaw ka faamuyali la, a bana te dije keneyakow nehabobagaw kunnadoni girin ye tugun, a kelen te k'u kognan tugun, a kelen te k'u negan tugun. O koro ye k'a bana farala mogow la, a ye mogow ye, k'u to yen, a y'a bolo bo mogow kan na, a y'a sen bo mogow sen na, a barika dogoyara, a seginna ko.

O kuma la, «OMS» mogo faamuyalenw y'a fo k'o n'a be mogo minnu ne na k'a bana farala mogow la, olu be fili la; ko fen min ye tige ye, o ye k'a bana mogo fagataw be ka dogoya, nka, don o don, a be mogo minnu mine yoro bee la dije kono, o be ka caya; ko mogofagataw dogoyali koro te k'a te mogo kura werew mine. Osiratige la, u y'a fo k'a banabagatow cayali sababu ye hadamadenw bugunniye, kohadamadenw bugunni

sababu ye densaya dogoyali ye, ko densaya dogoyali sababu ye denw ladonniko numan ye, min b'a t'u te sa joona, u be si sor, u be korobaya. U ko k'a bana yiriwalen be yoro minnu na dije kono, o ye setigi jamanaw ye; k'a kelen b'o yoro kenya tigilamogow bolo bana ye, min kumbenniko jore b'u la ni bana tow bee ye; k'a ka mogo fagataw ka ca yoro minnu na dije kono, o ye Eropu koronfe jamanaw ye. Fen min ye desebagato jamanaw ye, u y'a jira ko san 2020 na, a bana bena mogominnu faga o jamanaw kono, o bena caya ni san 1990 mogo fagalenw hake ye, fo sije fila; k'o mogo fagataw fanba bena bo farafin jamanaw de kono.

O koro ye ko taalen nefe, a banabagatow bena caya farafinna, k'o sababu ke kodonbaliya ni bololankolonya ye. Nin bee dekeson, u y'a fo ko farajela fara farafinna kan, ni hadamadenw ma hakili soro, ka s'u yere la, ka daamukow dantemenni dabila, ka do fara jantonyerelakow ni jantognognakow kan, ni fangasow m'ujojyorola jamanadenw kisiliiko la, ni jamako ma don hadamadenw n'u sigidaw lakanalikow la, a bana n'a nogonnaw te fara mogow la. Ode kama, u y'a fo ko banaw te baga mogow ma, mogow de be baga banaw ma». O koro ye ko fen minnu ka jugu dusukun ma, ni mogow ma fara olu la, fosi t'a bana bali ka don mogow tu la, k'u bee mine, hali wolomalit'ala. N'o kera yoro minna, ka soro jamako basigilen t'o yoro la, otijeni barika be bonya, ka d'a kan, baara te ke, k'o sababu ke banabagatow cayali ye, ni baara ma ke, soro te ke, ni soro ma ke, o ye hereko ni lafiyako bee bannen ye. Aboro «OMS» kunnafoniseben kono bayelemalikela : Amadu GANI Kante

Kodiwari jirifotigiw bëna ke kókanfeerelikélaw ye wa?

Feburuyekalo tile 10, san 1999, Kodiwari peresidan ye yamaruyasében do ta, min bë jirifotigiw ka jekuluw yamaruya ka t'u ka jiridenw feere jamana kókan. Nin ko waleyali ma diya; a ma n'e jirifotigiw kantigelida jirali kófaamaw la. Ko ni faamaw ma són u ka fota ma, ubë jirifotigi bëe lajelen lamuruti ka jigin dugu kono, ka laban ka jiridenw sannifeere dabila. Jirifotigiw ka jekuluw y'u banban yamaruyasében in boli kan, k'u b'u jeniyoro fin kafe ni kakawo laboli la, ka t'u feere jamana kókan. Nka, u nan'a kólosi ko kuma folen t'a kelen ye. U ye gelyea belebelew soro.

Losine Sise ka fo la, n'ale ye jirifotigiw ka jekulu dö «FIPCC» némogo ye, faamaw bëe minfo u da la kene kan, o t'u kono. Faamaw kelen k'a kólosi ko jekuluw b'a fe k'u seko ke jiridenw laboli sira kan, o ma k'u feko ye, k'a sababu ke faamaw yere sendonni ye kafe ni kakawo laboli la ka t'u feere jamana kókan. U t'a fe mögo wëre k'a sendon baara in na; u ka soro t'o la.

Sannifeere hukumu kura kono, goferenaman'ta ka songosigutugun. Jirifotigiw ka jekuluw de b'u ka songow sigi. A daminera ni kafe ye. Djiné kono, jöyoro woɔronan bë Kodiwari bolo kafesene na; a ka seneta kera toni 300.000 ye San 1999 ɔkutoburukalo temenen in na. Min ye kakawo ye, ni Kodiwari y'o senela foloye djiné kono, o sannifeere

lakurayali bë damine san nataw kono. Sann'o ka se, goferenaman ye songo min sigi ninan san 1998-99 la, o ye kilo kelen sefawari döröme keme ni tan ni duuru ye.

Nka nin bëe temenen kofe, n'i y'a laje, sannikelaw de b'u ka songo diyagoya sigi, k'a sababu ke ba te don jirifotigiw ni goferenaman ka songo sigilenwna. Sannikela minnu bë sanni ke kókanfeerelikélaw togo la, olu bë songo jaasi jiriforow kono.

Misali la, ni kókanfeerela y'a jini sannikela fe, a ka kafe san kilo kelen sefawari döröme keme ni mugan ni duuru la, n'o ye jekuluw ka songo sigilen ye, sannikela bë taa kilo kelen san sefawari bisegin walima bikontonton. N'i kókanfeerelikela k'a bë kilo kelen san keme, walima keme ni tan, sannikela bë taa kilo kelen san jiriforo la sefawari döröme biwooro, walima biwolowula.

Losine Sise ka fola, kókanfeerelikélaw ni sannikelaw b'u sago ke jirifotigiw la k'a sababu ke jirifotigiw jöyoro ka dögö sannifeere la. Kókanfeereli yamaruyasében te jirifotigiw ka jekulu si kelen bolo, ka soro goferenaman ye yamaruyasébenw di kókanfeerelikélaw biwooro ni fila ma. Olu dun ye dije seleke naani magobatigiw ka cidenw ye. A jinina jekuluw fe, k'u ka sabali folo, k'u ka kone bëna jenabò kofe.

Sann'o ce jekulu döw y'u k'a tondew ka jiridenw fara nögön kan ka taa pörida la; nka wariko kera o ko

balanyoro ye. A k'er'u kono k'u bëna juru soro waribonw fe; a jirala u la ko fo kókanfeerelikélaw ka k'u jigiwy, olu minnu y'u juguw ye sannifeere siratige la.

Jirifotigijekulu «CIPRAG» némogo, Inasi Kasi y'a jira ko nin madabooluka jetaa kama. Walasa ka se ka nin gelyea in lateme, jekulu döw y'a jin'u ka tondew fe, u ka jiridenw juru don u la, ko ni feere kera, u b'u sara.

Nka o n'a taa bëe, jekuluw ni gelyaw ma fara nögön na, k'a sababu ke kókanfeerelikélaw ka jugu ni suruku ye. Kabin'u y'a döñ ko kakawo kilo kelen songo ye döröme keme ni bisaba ni duuru ye, u ye sannikelaw bila ka taa songow jaasi jiriforow kono. N'i ma són u ka folen ma, u te jiridenw labo mibili kono, ka soro kamiyon sofurulen don tile la.

O t'a bannen ye de ! Ni ben kera songo kan, kókanfeerelikélaw bë warisëbenwdi, n'o bë weleko sekwi. I be taakasegin caman ke ka soro wari ma soro. Losine Sise y'a jira k'ale ye dögöken saba k'a ka wari do nöfe, sefawari miliyon keme ni mugan, n'o tun bë ben jiriden sendon 250 songo ma.

Losine Sise ka fo la, nin gelyea bëe kun ye jekuluw kana se k'u ni don kókanfeereliko la, n'o ye jiridenw laboli ye ka t'u feere jamana kókan.

Arafayeli NGesan
Badama Dukure

Ji ka tijen ni ka fisa ni ja ka tijen ye

An y'a ye ninan ko koori soroen ma salon ta bo, k'o sababu ke jiko ye. Kooriforo minnu be falaw kono, olu caman ma son ji fe; nka koori minnu be je kono olu ka fisa doonin.

Nin ye Alatanu ye. Ji ye n ka senefen tijen, ani ja ye n ka senefen tijen, u ce ka jan nogon na. Min be soro ji ko, o te soro ja ko. Min jore be anw na kosebe, o ye juru min tara an fe ka kooribaara ke. An be joro juru in saracogo la, k'a sababu ke mogo bee y'a men ko do bora koorisongo la, nka mogo si m'a men ko do bora koorifurakelan songo la.

Nin ko be yoro min na sisan, a te koorisenelaw doron kun kan; nin ye mogo bee kunko ye. An be Ala delian ye juru min ta, Ala k'a sarali nogoya an bee ye.

Basiru Kulubali

Balikukalankaramogo

Sananko - Negela - Kati

Koorisenenaw k'u janto baloko la

Anw ka yoro la sisan, koorisen de kelen be ka kita senekelaw mago sa; bawo dawte son ka nodantugun. Kabà, tiga ani malo be ten.

Min ka jugu n'a bee ye, minnu be balo sen, olu fana be foro to ke koori ye. Bi, Kita kono, nobore kelen ye dorome 3800 ye.

Nin waati te wari soro senekela bolo, ko a be balo san. O tuma na n b'a nini Mali senekelaw fe, bee k'ijja, an ka baloko seneni don an sebe la walasa an, ka jamana ka dunkafa be sabati.

N'o te ni wari nana du kono, n'a ma balo soro yen, a be temen.

Hamadi Afuru Boli
Danbana-Kita

Nin kana ke baasi ye

An ye koorisongo binni men; wa an y'a kalan «kibaru» fana kono. Nin kana ke baasi ye kooridalaw bolo, k'a sababu ke koorisongo jiginni folote nin ye. folow temenna cogo min na, Ala barika la nin fana be temen ten. Ne koni be min fo «CMDT» mogow ye, u k'u jija cogo bee la ka koori san joona, ka d'a kan koorisenenaw jigi dalen don u ka koori wari kan.

Basiru Kulubali
Balikukalankaramogo
Sananko - Negela Kati

Ninan samiyé

Aa ! Ninan samiyé, a cogoya geleyara. N'i k'a geleyara i ma nkalontige; n'i ko a nogoyara, i ma nkalontige, sabu nen kera, tijen fana kera. Koori ma ne, k'a sababu ke a ma den kosebe. Kononafliko min farala o kan, o ye koori songo binni ye, k'a bo dorome 37 la, k'a ke dorome 30 ye. O koni ye geleyaba ye koorisenenaw bolo.

K'a sababu ke koori feewer geleyara. An y'a ye fané okutoburukalo kibaru kono ko fangaso jenna n'a ye ko do ka bin ka bo lènpo ni «wusuru» la; nka min ye Mali koorisen baarada ye, n'o ye «CMDT» ye, min ka kan ka koorisenenaw lafiya, o m'a dantige; fo k'a bena yelema don a taabolo la. O ye yelema min ye, n'o ma fo, koorisenenaw ma lafiya fo.

Kelifa Kumare
Falo - Bila mara la.

Senekelaw bee segenna

An be don min na bi, anw senekelaw sirannen don Mali kono bi, bawo koori ma ne. An jorolen don juru saraliko la. N'a komalaje, senekela bee segenna, nka bolofilafa be koorisenelaw ta kan. Saanga niwaati bee, a be fo koorisene bolo, ye Mali ntuloma ye; ne ma son o ma, ka d'a kan ninan, koorisenela caman be boli, k'o sababu ke salon juru ma ban sara la, ninan ta nana fara o kan.

O temenen ko, geleya do be an ka togodaw la bi, n'o ye wulu fatow ka mogo cin ye; o ka ca sisan kosebe; halitigi t'a daw la. O ye tijen ye dan te min na.

Birama Jalo
Balikukalanden
Njomancongo - Nena.

Koori songo binniko

Koorisenelaw ka kuma min fura njemogow fe, an b'a jira u la ko u tulo kelen ye kuma in men, nka u tulo kelen m'a men de !

Koori songo binna. O ma ke baasi ye koorisenelaw bolo. Nka fen ma bo nogo songo la; fen ma bo furaji songo la, o kera geleyaba ye koorisenelaw kan.

N'i y'a ye mogo caman be nogo ni furaji ta, o ye koorisen sababu ye. N'o te, mogow be no sen, u te furaji ta; ut'e nogota. Nogotakunye kooriko ye. Furaji fana takun ye kooriko ye. Ni do bora koori sanda la, an b'a nini aw fe aw ka do fana bo koorisenelaw ka musaakaw la.

Wena Kulubali
Balikukalankaramogo
Jekuma - Nonsonbugu

Ka bo Falaje

Nin ye seben ye n'a bora Falaje musojekulu do yoro; a mogow togow file : Nahan Kulubali; Dusu Jara; Karija Tarawele; Seli Jara; Sitan Jara.

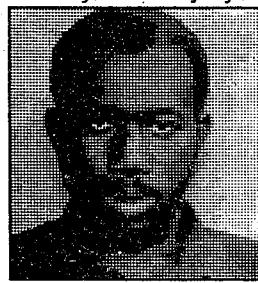
Kibaru ka d'an ye kosebe. An b'aw lamèn tuma bee. An b'a nini kibaru mogow ni meriw ani konsenyew fe, u k'u bolo di nogon ma walasa kalan ka yiriwa.

An k'a nini Mali musow fe u k'u cesiri kalan fe. Ni boli ma diya muso min ce ye, i ka danamogo do nini min be se k'i kalan ce yere kerefe, du kono. Kalanbaliya dibi b'i ko kaburu dibi.

Seli JARA
Falaje - Negela

Kokaje

Jamana n'émogo bë wale gelen min n'enaboli la sisan n'o ye kokaje ye, anw b'a dème n'an ka dugawu n'an naniya ye; k'a jini an balimaw bëe fe fana, uk'u seko ke wale talen in sabatili la.

Isaka Sidibe

Nin ye ko min dabolen ye, an balikukalandenw te se R'an makun nin kan ten, n'an m'an naniya latemé a ko kan. U ko walejuman dogoli ye fitiriwale ye. N'o te bëe b'a don ko wale in nafa n'a kadara bonya bëna min lase an sini denmisénw ma yiriwali baaraw degeli la, o te doonin ye.

Isaka Sidibe
Bamako - Sabalibugu.

Surofenko ni yuruguyuruguko

Mali surofenko bë ka juguya mun na ? Sègen de bë jamana kono. Ne ko, aw m'a kòlòsi, nafolotigi ye moggoba ye ka temé dugutigi kan; aw m'o ye folo wa ? O ka ca. Nafolotigi kunko kumagelen mana sigi bulon kono o fobaga te bëe ye dë ! Wa, a te se ka fo k'a goya a la.

Mun b'o ke ? Surofen. A ye do di dugutigi ma, ka dò di konseyew ma. Mun de bë fo sa waridunkan ko ? Tijé te fo. Wa, o bë faama kunda, a bë faantan kunda.

Faamaw, ne m'a fo aw te surafen mine; nka ka tijetigika tijé kënkalon ye, o ka dabilo. An ka kiiri tige ka këne ni jamana sariyaw ye; ka soroñendun kuma dabilo.

Aw k'a ke Ala ni kira kama ka surafenko noggoya. Surafenko kera sababu ye ka faantan caman don kaso la. Nka halibi mogo dòw bë yen, olu mago te surafen na; halib ni tasuma bë bo i da kono, u b'i ka kuma tijé fo. U te siran.

Kolankoro Faransuwa JARA
Balikukalankaramogo
Jalan - Kolokani

Musomannin ka bolokoli man ni

Anw filaw bara bi laadalako dò kéra an bolokojujuye, n'oyemusomannin ka bolokoli ye, a san kelen walima a san fila.

Kojugu in te dòn fo ni musomannin dira ce ma. Su folo, geleyaba be soro ce ni muso ka kafojogonya kono. Ce be ko bëe ke ka dëse, a te cogo soro a muso la.

N'o y'a soro i muso folo don moggow b'a fo k'i ceya salen don. I be dugu min na, an'i muso bë bë dugu min na, a ko maloya bë bonya olu bëe kono. A be fo k'i ceya salen don.

N'o kéra, ce be t'a kufé. O b'a soro fosi te ce la. A ko bëe be muso de la. Bolokoli kelen a fitinen, yoromintigera, o jolifon de ye musoya geren.

N'okera, muso somogow b'u denmuso nininka. Denmuso dòw b'a fo koko kabini u ye kodon u ma ceko ke. O b'a soro ce nege t'u mine. Muso somogow bë wuli ka taa numumuso bolokolikela nöfe, o ka na segin denmuso kan, ka jolifon in dayelé.

Musow ka foli la, ka jugu ni bolokoli ye. Nice y'a furu, a ka konobara ta, n'a jiginni tuma sera, n'i ma taa n'a ye dogotoroso la, a te se ka jigin. Acaman be sa an bolo burusi kono; a be fo k'u tora musokelé la. O de ka ca an fe yan sisan.

Numuke SO
ka bo Suni. Bagineda

Bamako dugukonona

Dabanaani ni rayida geleyaw ma damine sisan dë; u daminené, a mëenné, bawo n'i y'a jatemine, tubabuw nana san biwooré ni ko ke ka jamana mara, olutaara ka Bamako to cogo min na, a tora ten.

An ka yéremahoronya talen, n'émogo minnu ye jamana mara, u ma són ka hakilijagabó ke Dabanaani ni Rayida kan, k'a fo ko u bë se ka baara cogo min na, bawo Bamako jama bëna caya.

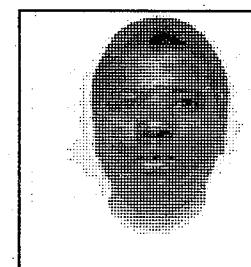
Jama min be Dabanaani ni Rayida la bi, n'a fôra k'o moggow ka wuli, an bëe

b'a dòn k'o geleyantan te. Nka n'a sera ka ke, a ka fisa bi ka temé sini kan, sabun'i y'a jatemine, don o don dò bë ka fara Bamako jama kan. N'a tora nin cogo la, an bë taa se san baafila 2010 ma tuma o tuma, o b'a soro hali pón fila ka dôgo Bamako jama koro.

Yaya Mariko
Kalabankoro Bamako

Bonwukaw ka musoton

San 1996, an ka musow ye ton do

Dirisa Togola

laben; kalo o kalo muso kelen-kelen bëe bë dòrôme bisaba bila kesu kono. Musow hake ye moggó kemé ni binaani ye.

Ni koori waati sera, musow be tila kulu fila ye, ka cew dème kooribô la. U ye nafa min soro o baara la, u ye kòlosimansin kelen san. Mansin in be kòlo si, ka no mugu bo. Musow ka n'émogo togo ye ko Awadaji Jara; o ka dankan ye Kòrika Fônbâ ye. Peresidan ye Salimata Fônbâ ye. Sébenkow n'enabobaga ye Nténén Togola ye; o ka dankan ye Sali Samake ye.

Dirisa Togola
Balikukalankaramogo
Bonwu - Banko - Joyila

Mobili kasaara

K'a ta Katil la, ka t'a bila Kolokani na, bëe b'a dòn k'o sira tijénen don kosebe. Nka o n'a taa bëe moggow be don mobili falen na dôgo la, k'u sigia a kuncé ma. O te si-bila-Ala-ma ye sa wa ?

Don o don n'i sara o la, fuu y'i ta; mobili kasaara bëe te mobili binni ye. Mobili kiirikaarato bë moggó caman faga. Caman be seri ka bo mobili kono, ka t'u faga, ka soro mobili ma bin.

Sofere nodon wa ? O n'o te dë ! E min be don ni yére ye dë, e de no don ! Faamaw, aw ye wuli k'aw jo, ka fura nini bana in na, n'o te mogo caman na sa fufalaki. Ala k'an kisi o ma.

Kolankoro Faransuwa Jara
Balikukalankaramogo Kolokani.

Gelyea donna Benen koɔriforotigi ni donitamobilitigw ka wari saraliko la

Kabini Benen jamana koɔriforotigiw tilala u ka san 1999 baaraw la, donitamobiliw k'u ka koɔri sɔrɔlenw bɛe lase u lajereleyɔrow la, foroba baarada min jɛsinnen bɛe koɔrikow ma, n'a bɛe wele ko «SONAPRA», o ma koɔrisɔngɔ dɔrɔmɛ kelen di koɔriforotigi kelen ma, a ma donitasara dɔrɔmɛ kelen di mobilitigi kelen ma. O kera balanako ni jigitigɛko ye, min jɔgɔn ma delika kɛ folo. «SONAPRA» min bɛe wari ta banki la ka koɔri bɛe san jamana fangaso tɔgo la, o tun bɛe mɔgɔw ka wari d'u ma baara kuncedon yere, hali bilakasuma, wali kuma caman t'a la. O de tun bɛe kɛ ka kɔrɔ. Nka, ko mɔgɔw ka wari ma sɔrɔ banki la, oye kuma kura ye, mɔgɔw ma se ka da min na. Jateminɛlaw ka fo la, koɔriforotigiw ni mobilitigiw ka juru minnu bɛe «SONAPRA» la, n'olu farala jɔgɔn kan, o be bɛe sefawari miliyari 19 de ma. O wari sɔrɔbaliya de kelen bɛe ka balan don olu ka djenlatige kow bɛe la. U y'u sen n'u bolo don ka dɛse. U sɛgenna donkabɔnitaanikasegin na, k'u sigi, k'a to k'a kuma jɛfoli ye mɔgɔw ye. K'a ta Kotonu dugu la, n'o ye Benen jamana faaba ye, fo ka se Dasazume ni Paraku ani marabolo tɔw ma, koɔri bɛe sene minnu kɔnɔ, u bɛe kɔnɔrɔfilien n'u dusu kasilen sigilen b'a wariko jɛfileli la. U t'a dɔn u bɛe n'u ka wari sɔrɔ cogo min ani don min na. O yere de b'u tɔɔrɔ fo k'a dama temen. O be faamuya ka masɔr'u ka musakaw te jenabo ni wari ma sɔrɔ. O musakaw dɔ y'u ka baarakow n'u yere tɔgɔlakow an'u ka sokɔnɔkow ye, wariko kelen bɛe ka gelyea don minnu latemenni na. U ye juru minnu ta ka forow ni mɔbiliw ladon an'u ka denbayaw balow b'o musakaw la. Fen min bɛe digi ulu, n'o b'uladimi kat'a fe, oy'u dɛsecogoye k'u ka nasɔngɔw b'u bɔcogo kɔrɔ la,

wali ka dɛse ka jɔ ni malo ani magonefenw sanwarijela. N'a fɔra ko mɔgɔ min jigi dalen bɛe miliyɔn caman kan, o ma wari sɔrɔ k'a negelafɛnw san, oye dabalibankoye. Otɛmennen kɔ, u ye mɔgɔ minnu ta k'olu bila u ka baaraw la, n'o y'u ka forosɛnelaw n'u ka mobilibolilaw ye, olu kelen bɛe ka daga sigi u da la, u ka kalosarako la, min sɔrɔbaliya bɛe ka gelyea don olu fana ka kow latemenni na, n'o lagelɛnman ye balokow ni nasɔngɔkow ye. Bɛe y'a dɔn ko ni warite baarakelaw bolo, u dalakan bɛe caya, u t'u ka baaraw k'u kɛcogo la, u ka taanikasegin te kɔtige yɔrɔ min na, o ye wari sɔrɔyɔrɔ ye. O de kama u te don bila n'u ma taa forotigiw ni mobilitigiw nɔkan, u ka wariko la, f'olu ka sow kɔnɔ. Olu b'a f'u ye cogo o cogo, ko narbara te wariko la, ko wariko da bɛe banki de la, u te da o kuma la, k'o te kuma jɛlen ye, k'olu te banki dɔn, u b'olu de dɔn. O tora sen na f'u dar'u la ko tijɛ de fɔr'u ye, ko banki ma wari di mɔgɔ si ma folo. O k'erufarakunye forotigiw ni mobilitigiw la. U fana sɔrɔla k'u sigi, k'u ta k'a wariko jɛfileli ye. Taalen jɛfe, bɛe bɔr'a kalama ko Farajela banki minnu jɛlen bɛe farafinw dɛmɛlikow la, n'olu de bɛe juru don «SONAPRA» la, olu de sen dalen b'a wariko kan, k'a wari sɔrɔbaliya sababu ye olu ye, ko hali Benen jamana fangaso te se k'u wajibiya ka wari juru don «SONAPRA» la. Ocogodela, mɔgɔw y'a dɔn ko farajew ye tali kɛ koɔri sɔngɔko de kan, ka balan don wariko la, min ye bɛe jɛgan, ka bɛe kɔnɔnafili jamana kɔnɔ, sanko faamalamɔgɔw, koɔriforotigiw, mobilitigiw ani olu bɛe ka baarakelaw, n'o ye sɛnkelaw ni mobilibolilaw n'a tɔw ye. Farajew y'u sen da warikokan, ka masɔr'u y'a dɔn farafinw jɛ ko koɔri sɔngɔ binna, fo ka se dɔrɔmɛ 6 ma dɔrɔmɛ 20 kelen bɛe kann'oye 30% ye. Ukelen ka jateminɛ

ke, k'a ye ko nafa te ninan san 1999 koɔriko la, u y'u dɛn ka ci bila u ka mɔgɔ yamaruyalen ma, n'o bɛ Kotonu banki dɔ la, min tɔgo ye ko «Banko Of Africa», k'a f'oye, k'u tun ye layidu min ta, n'o ye sefawari miliyari 40 juru donni ye «SONAPRA» la, k'o ma bo tugun. U y'a f'oye ko wari dibaliya ka fisa n'a dili-ye, ka sɔrɔ bɛe b'a dɔn ko gelyea bɛna don a saralila. Wariko dabilala nin cogo de la, min b'a jira ko farajew ka dɛmɛ ye dɛmɛ tɔkaje de ye, ka d'a kan n'u jɛ t'u ka nafa la fen o fen na, ut'uka wari don o la. Otɛmennen kɔ, u ko k'u ye fen min men, n'o fana b'u siran k'u ka wari juru don «SONAPRA» la, o ye koɔri sannifeerekoboliye fangasoka bolo kan, k'a bila kenyereyew ka bolo kan, n'o ye mɔgɔ ye, minnu ka iziniw bɛ koɔri kolobɔli baara kɛ. U y'a jira ko kenyereyew fe baara ka gelyen, u tɛgɛ ma ka gelyen, u te se ka dɔrɔmɛ kelen fara koɔri sɔngɔ sigilen kan, walasa ka koɔrisɛnelaw bolomadɛmɛ, k'u nisɔndiya, ka dɔ far'u ka sɔrɔ kan, bɔnɔgɔlako ni yiriwaliko siratige la, i n'a fɔ fangaso b'a kɛ cogo min na, san o san. U ko k'olu te nafa sɔrɔ koɔri la, k'a sannifeere to kenyereyew ka bolo kan, sanko a fɔra ko Benen jamana ka ninan san 1999 koɔri sɔrɔta hake binna, ka bo tɔni 400.000 la, ka kɛ tɔni 300.000 ye. Nin bɛe de kera farajew senbokun ye Benen jamana koɔri baarada «SONAPRA» ka wariko la, k'a t'u yere damaw bolo. A baarada jɛmɔgɔw jigi tigelen y'a ko dajira jamana jɛmɔgɔw la. Peresidan yere ye jekulu kelen sigiliko fɔ, min mɔgɔw bɛe na bila ka «SONAPRA» ka juruw kani jamana kɔnɔ an'a kɔkan walasa k'o wari kɛ k'a kamɔgɔw sara, ka mɔnɛ b'a yere la. Mɔgɔw sɔrɔla, minnu k'o ye yere sɛgen gansan ye, ko «SONAPRA»

ka jurubé mögo minnu na, wari te soro olu bolo, ko halin'o juruw bëe sarala, o wari kun ka dögo «SONAPRA» ka kowla. O jekulu sigira. Nk'a fôra cogo minna, o k'er'o cogo la. Wari ma soro mögôw bolo. Jekuluko ma sira soro tuma minna cikèkow minisiri fana y'a hakilinata fo, n'o ye wele bilali ye kenyereyew ma, sanko minnu ka baaraw nesinnen be koorikow ma,

walasa u ka julu don «SONAPRA» la, a ka kooriforotigw ni möbilitigw ka wariw sara, minnu bëe lajelen be ben sefawari miliyari 19 ma.

O cogo la, koori izinitigi fila y'u ka wele jaabi.

A folo, n'o ye Sekina Kanasi ye, o ye layiduta, k'a be miliyari 5 julu don u la. A filan, n'o ye Patirisi Talon ye, o fana ye layiduta, k'a be miliyari 10 julu

don u la. N'olu ka wari sorola, k'ufara nögön kan, o be ben miliyari 15 de ma. Nka ni miliyari 4 ma soro k'a dafa miliyari 19 na, a te ne, ka masoro döw ka wari te se ka d'u ma, ka döw to yen. A wariko be nin bolo de kan sisan. Mögo si te se k'a kunceccogo don

Emmanuel V. Adjori
ni Amadu Gani Kante

Burukina muso döw ka wari jurutalen sarali geleýara

Burukina jamana fangaso n'a demejekulu döwjeraka warisorocogo do nogoya musow ye, walasa, dugubaw ni cikeduguw kono, u ka se k'u bolomayelema, ka fen k'u yere ye wari be soro minna, n'o b'u bo don o don segen na. An be geleýa waati minna sisan, segen barika ka bon musow kan ni cew ye, k'o sababu ke musow ka baara cayali n'u jöyçro bonyali ye dukonokow bëe la.

Ni wari te musow bolo, a soro cogo t'uye, ka denbaya mögôw sagonakow bëe jenabo, u be kongan, u be timinangoya, fo k'u manuma don mögôw la.

O te here ye musow ma. Ni wari soroli ma nogoya musow bolo, u te lafiya. Ni musow dun ma lafiya, duw te lafiya, duguw te lafiya, hali jamana yere te lafiya. O de kama u ka warisoroko bilala bolo kelen kan. Feere min tiger'o la, o kera baarada dayeléli de ye, min be wari julu don musow la. Nka, wari te julu don musow la, fo n'u farala nögön kan, ka jekulu sigi, ka nömögökelen sugandi, wari mumé bëe be di min ma. O y'a soro jatemisenlen b'a bolo muso kelen kelen bëe ka wari nininen hake n'a ka bolomayelema baara kan, jagoko siratige la.

Ab'i sinsin ojate de kan, ka bëe ka warid'a ma. Döwka baara ye galadon ni safunedilan, wali geseda ye. döw ta ye jago ye. Olu be fen minnu feere,

o do ye tobilikedogo, nodolo, nafenw, i n'a fo sunbala, wali dumunifen suguya caman, ani jiridenw. A kera cogo o cogo, bëe b'i beremawari de julu ta, i be se ka minna tona sara nogoya la. O cogo la, wari jurudonta b'a ta sefawari döromë 2.000 la fo ka se, wali ka temen sefawari döromë 10.000 kan. jatemine la, a be se ka fo ko döromë 2.000 be furufurujiranna bo, wali ko döromë 10.000 be sunbalafeerela bo. A wariko la, mögo be mögo laadi de, nka, mögo te mögo bali k'a sagonajuru ta. A wari be jurudon ka ben san kelen de ma. A tonoye sefawari döromë 2 de ye doromë 20 kelen kelen bëe kan n'o ye 10% ye. Kalo o kalo do be sar'a la, ka tono far'o kan. Misaliko siratige la, ni muso min ka kan ka döromë 200 sara kalo o kalo, o ka wari sarata be ben döromë 220 de ma; ni min ka kan ka döromë 1.000 sara kalo o kalo, o ka wari sarata be ben döromë 1.100 de ma. Ni muso min y'a b'a sira fe, julu were be se ka do o tigi la, min be se ka caya ni körolen ye. A be k'o cogo la, fo k'a tigilamögökbaara, wali a ka jago yiriwa, k'a b'o nogola. N'o kera, a mago te se julu were ma tugun, ka d'a kan, a be wari min soro, o b'a bo.

A juruko dabokun y'o yere de ye. Jurukaniko siratige la, a baarada ye muso döw sugandi o taanikasegin kama, minnu be wele ko «animatirisiv». Kalo o kalo, olu de be wuli, ka taa wari dalajelen dafalen

mine u ka dugu dantigelenw musojekuluw nömögök bolo; ka t'a bila kesu kono. O y'a soro jekulu nömögök donna dugu musow kan, k'u ka wari mine, k'u sigi, ka «animatirisiv» makono. Fen min jore b'olula, oyewaridalajelen dafabaliya de ye, k'o sababu ke muso döw deseli ye, k'u ka julu sara. O jurusarabaliya mankan n'a kun ka ca. A be mankan ni kélé wuli jekuluw nömögök ni jurusarabaliw ce. A be mankan ni danabaliya don jekulu nömögök ni «animatirisiv» ce. A be mankan ni siga don «animatirisiv» ni wari jurudon baarada yere ce. Wari be yoro o yoro, nanbara ni togotiné be yen, k'o sababu ke mögök sirancogo ye wari dunkojugu ne. A be fan bëe ne na ko do ye wari mine, k'a dun. O de kama, musow bëe ka kan k'u ka julu sara, walasa, tuma bëe, wari dafalen ka s'a seyow la. Niwariminlawy'a dafalen soro, o de ka di u ye. Nka, n'a ma dafa, u be timinangoya, u be jor, ka d'a kan danaya te wariko la. A be se ka ke döw nena k'u yere de y'a nanbara, k'a dun, ka tila ka kalabanciya ke, ko muso döw m'u ka wari sara.

Obeë b'a jurudonko la, ka masoro wariminela döw jelen be, döw jelen te. Nin bëe la, jurusarabaliya kun ka ca cogo o cogo, a be be tali ke fen kelen de kan, n'o ye jateminebaliya ye. O de be na ni farati ye, ka wari

kunfè dun, k'a don da la, a man kan ka don min nà, ka tila ka nimisa. O koro ye ko wari juru tara fèn min kama, n'o ye bololabaara, wali jago ye, a ma k'o ye.

O de bë mögo caman coron. Ni baara tijenà, wali ni jago binna, wali ni wari yere sonera, o bëe fana bë mögo coron, ka gëleya don wari jurutalen saraliko la. Nin mögocoronkow n'u nogonna caman werew kéra Burukina dugudow kono. A do ye, Arakalu dugu ye min bë jamana cemance tilebinyanfan na. Musow soro la yen, minnu ka faratilenyako kelenw taara ka kuma dan, u ka wari dondalako la. A do y'a ka warita, k'a bëe d'a denke jagokela binneñ koro ma, k'o k'a yere lawuli. Denke ye wari minse, ko balan tèna don a saraliko la, n'a waati sera. Denke ka jago ma sira soro, a ka musokoroba bilala a malokense kan. Sinamusoma fila jèra k'uka warifara nogon kan, k'a bëe d'u furuke segenñen kòroma, k'ok'a yere sutura denbaya musakako la. Wari hake min ka kan ka sara kalo o kalo, u'yof'a ye, k'o gëleya kosebe. U ce ye wari minse, k'u fo, k'a jira k'a bëe wari sarali b'a sira fe. O fôra cogo min na, o ma k'o cogo la. A y'a muso fila bëe lase jurusarabaliw sigiyoro la. Muso d'fana y'a jigi d'a denmuso kan, min furulen bë Faransi, k'a ka wari mumë bëe don balo la, k'o de jore b'a la, ka temen fen bëe kan. A denmuso m'a kanbo, a ma wari ci. O kéra ale faracogo ye jurusarabaliw kan.

Muso kelen soro la, min banna k'a ka wari sara, k'ale ye wari min soro, a t'o jate juru ya, a b'o jate ale niyoro de ye fasoko l. Nin bëe la, mögo si ma wele fangaso, wali sariyaso la, k'o sababu ke muju ye; sanni bëe k'a faamuya.

Berinari KABORE
ni Amadu GANI Kante.

«ALED» ye dögökun kelen kalanje gintanw kë Marakala

K'a ta san 1999 nowanburukalo tile 29 ha ka t'a bila desanburukalo tile 3 la, Mali kenyereye jekulu do, n'a bë wele ko «ALED», min ka baara jesinnen don kalanje ni ladamuni ni yiriwali ma, o ka jekulu do ye kalanje nogondan laben dögökun kelen kono, Marakala lakolidenw ni nogon ce.

«ALED» jekulu in nemogoya tun bë Adama BERETE bolo n'ale ye Mali kalanje poroze kojenabobaga ye. Kalanje gintanw dayeledon Adama BERETE ye kuma ta ka foli bila Segu kalanko nemogow la ani Marakala karamogow ni lakolidenw somogow bëe lajelen, k'a jira u la k'u yeli kene in kan, o b'a waleya k'u samanen don sekoni ladamuni kow bëe nofe ani gafew kono kow, minnu b'an deme k'an hakili dayele, ka fèn caman faamu an kerefe ani dije tonkun naani na.

A ye walenumandon ke ka jesin Marakala fangaso ma a sekodamajira keli la kalanje dögökun in labenni na. Adama BERETE da sera Kanada ni Alimani jamanaw ka kenyereye jekulu fila ma, n'o ye «CODE» ni «HBS» ye, olu sendonni na Mali sekoni dònko ni ladamuni kono yiriwali la san damado in na. O senfe u ye gafemarayorow sigi, u bëe nogondan laben san o san ani dögökun kelen kalanje gintanw Malimara caman kono. A y'a jira ko kalanje nogondan wolola fadenya numan lakika la denmisew ni nogon ce. O kalanje nogondan bë ke duguminnu kono dögökun kelenijalen, «ALED» b'a bolo moono bo o kadara kono Mali gafereereyoro dòw nofe, minnu bë dögökun kene sankorota ni liburuw jirali n'u feereli ye togoda mögow ma, minnu yoro ka jan

galoduguw la. O dogolen te mögosi lakkounafonisëbenfara gafewerew kan, nin si te soro Ala here la an ka dugumisew kono.

Mögofaamuyalenwy'ajira kojamana ka bongola sirilen don jamanadenw ka seko ni dònko ni ladamuni ni kalanko hake la. Kalan ma yiriwa jamana minnu kono, olu sigibagaw bë meen nogon la. Misali la, jamana minnu horonyalen kura don, n'u b'u ka bongola sira kan, olu jamanadenw kunfin kalanbaliw de ka ca.

Ce ni muso mana kalan, u bë se k'u yere kunnafoni dije taabolow kan, k'u ka ladamuni dafa ni don o don kalanje ye. Kalan b'u deme k'u ka soro yiriwa. U b'u bolodayoro dòn, k'u ka sariyaw dòn, k'u ka ketaw dòn. Kunñafonisëbenfana b'u deme k'u kerefela ni yorojan kibaruyaw don. N'an y'a laje konuman, gafe lasoroli sira bë teme lakoli de fe folo anwbara. An be don min na i ko bi, balikukan keli an wolokanw nà, o nan'o sira lawere. kalan ma bo kalan na. Kalan bë ke kan bëe la. Donniya bë jini kan bëe la. Ni mögo faamuyalenw ye kan labaara konuman, a ka se ka kalan, k'a sëben, o y'a kelen ye cikeminen nafamaba ye, min joyoro ka bon kan fobagaw ka dijetatige la.

N'i y'a ye an ka dönnikelaba caman sara n'u kono taw ye, o ju bora an ka kanw sëbenbaliya de la. O bë se ka faamu, bawo a bë fo ko «hakili marayoro ye sëben ye». Kuma be don tulo kelen fe, ka bo tulo do fe. Nka n'i ye kuma sëben fo ka taa dije wuli a te tunun; wa n'i mago b'i ka korofokan na tuma o tuma, wali ni

sosoli donna i ni mögö döce, i dan ye ka sèben labo aw ka kalan. Kalan de bë soro yiriwa, kalan de bë netaa ni hadamadenya sabati. Gundo te kalanbalila, barisa mögöwëre de b'a ka sèben kalan a ye. A t'a fe seere ka y'a ka ko min na, n'o kera sèben ye ka ci a ma, o y'a lebu dalen ye kene kan.

An b'aw ladonniya ko Marakala dogokunkalanjegintanw nagabagaw tun ye Malado FOFANA ni SANBA JNARE ye.

San 1999, nowanburukalo tile 29, olu mögo fila ye baro kerenkerennen do laben Marakala arajoso la min be wele ko «JAMAKAN». O baro senfe hakilijagabo kera fen caman kan, i n'a fo kalanbaliya kun Mali kono. A jirala o baro kene kan ko denmisénw be wajibya ka gafew kalan lakoli la walasa k'u magone, nka n'u tilala lakoli la, mögosi ka daga t'u da la tugun, mögosi mago t'u la. Ajirala ko ni mögo min ye kalan bila, kalan b'o tigi fana bila, bawo «don o don tulo be taa kalanso». Barokela döw y'a sementiya ko balikukalanden jolenw be kalan min ke bi, lakolidenw t'o ke. A jirala ko mögo mago be balo la cogo min na, hakili fana mago be kalan na ten, barisa ale fana ka balo ye kalan ye.

Malado ko «ALED» ye gafemarayoro ni gafekalanyoro 30 cöçü de jenseñ Mali kono, minnu bëe falen don gafe nafamaw la. A ye lakolidenw somogow ninika gafekalanbaliya kunna. N'oy'a corsute kalan masorso u k'o fo. O yoro la, bangebaga dö y'a jira k'u te se lakanje kecogo yëre de la bilen, bawo u be min kalan ut'o koc.

Dofana y'a jira ko fen kalanta numan te yen. Sere wëre cog. M'ka fòli la waati te bangebagaw bolo k'u denw lakalan,

bawo bëe kunko kelen don k'i labo : nasongoko, furasanko, foroci ni denbaya ladonni wale wërew ye bëe nin i ka këta tow ko. U ko n'an ye gafew songo geleya far'o kan, nin bëe de bë na ni mögöw galabu fagali ye kalan na. A jirala ko telewison fana noba bë kalanbaliya la Malikono, barisa denw n'u masaw bë su nitile ban o jaw lajeli la.

Baro laban na, Malado y'a jira ko ka kalan ke kalanso ni lakoliso kofé, o b'i n'afoot'ankalaada la. Akokalanbaliya juba y'o de ye. An dun be ka çeu faraje minnu fe, olu ka bëngölo ni netaa sira temena kalan de fe kabini u fitinin, so kono, lakoli la, mobili kono ani awiyan kono. Kalan ka di farajew ye cogo min na, u be ko bëe ke k'u denw fana bila a sira kan.

A kolosira bi ko dugubakono mögöw te son ka warì min don gafe la, balikukalanden jolen döw b'o nogon fila don a la. Hadamaden te foyi nini k'a fisay'a yere ma. N'i y'a don ko fen o fen b'i nafa, i be se k'i bolo warì bëe

don o la. Nka n'i ma fen ofen nafa ye, i don ka gelén o dafé. O yoro la, Malado ko mögököröbaw de te misali numan ye u denw bolo. A ko «den ye bogökene de ye, n'i y'a mën cogo min na, a be to ten fo k'a ja». A ko baliku te se ka ke foyi ye fo a tun ye min ye a denmisennama..

Adama BERETE ye baro kuncé ni laadilikan nafama ye, a y'a jira min kono ko mara te se ka segin so k'a kannabo ni mara sigibagaw t'u bolodayrödon, n'u ma kalan walasa ukasek'u yërewka kowbëe nénabo. Yereta sira te se ka jeyá abada k'an to kalanbaliya dibifin na. O tuma an te kalan ke mögöwëre ye an yëre ko. «Wulituma - don ka fisa - n sen - ka di ye», n'an b'a fe desantaralizason ka crosen. Marakala dogokunkalanje kuncera ni nöçöndan ye, Malado ni Sanba yemin laben dugumakalanso kilasi 6nan ni 7 nan denmisénw ni nöçöncë. Uye denmisénw bilasira ni tulonw ye, minnu senfe u ye wele bila u mögöw ma u k'u ladiya ni

TULON

Nin desen fila dilanbaga y'a dab'a kama, ka fili 10 k'u la. A'y'olu nini.

yordjan na. 10 - Sak kerela pschi ds.

7 - Sissan kala jolen ds. 8 - Kogo perenneñ numane. 9 - Kabakuru ton min be numane

4 - Cekordba tamän. 5 - Sissan kala ds un dugmavantän na. 6 - ja ds be dujolik bolo kän.

JABBI

gafe numanninw ye. Nogondan kadara kono kalanje dogokun lanagabagaw ye kumasen daw ta, k'odanew signidenw nagami nogon na, o ko k'a nin lakolidenw fe, u ka signidenw bo nogon na, ka dane lakikaw soro.

Ja do be jir'u la, k'a nin' u fe u ka signidenw bila nogon ko konuman. O tuma dane min ka kan ni ja ye, lakolidenw b'o di. Uy'o segesegeli 3 nogonna ke. A kelen-kelen bee kera sanga 2 kono denmisew fe.

O nogondan tora senna kabini lakolidenw ye mogo 20 ye fo ka n'a to to mogo 10 ye, ladiyalifen dira minnu ma. Nka nanaminjana mogo 5 minnu ye ten ta, olu ka donbolo girinyara ni tow ta ye.

Marakala dogokun kalan tulonw kuncera jumadon, san 1999, desanburukalotile 3nigoferenaman ciden Ibarahima SALI ka weleye, a ye min bila bangebagaw ni laklikaramogow ni «ALED» nemogow ma, bee k'icsiri ita fanka Marakala togo koro lasegin a ma, a ye min sero kabini san 1940 denmisew kalanni na fo k'u bolo don baara la, i n'a fo laklikaramogoya ni uwiriyeya ni fangaso nemogoya werew. A ko nin dogokun ye dusu min don olu kono kalanko la, o te doonin ye. Marakala balikufara denmisew kan, kalantena kemogosi negela yebilen. Ibarahima SALI ko ni Ala sonna ni marakalakaw ma kalanna fomogo ye, mogo ta folu ye. Nogondan saraba cebaga kera Mohamedi BA ye, no ye denmisew basigilen ye, min be sunogo ni gafe y'a disi kan.

Basiriki TURE

San 2000 musakaw dantigra depitew ka bulonba fe

Jamana depitew ye san 2000 musakakow dantige jumadon, desanburukalo tile 17, san 1999. Sorotaw jateminera k'u ben sefawari miliyari 500 ani miliyon 362 ma. Nin dara minkan, obenna sefawari miliyari 460 ani miliyon 238 ma. O koro ye k'o n'ya kemesarada, dofarala sorowkan ni 8,67 ye.

Musakabotaw be ben sefawari miliyari 534 ni miliyon 968 ma; salon ta kera sefawari miliyari 494 ani miliyon 940 ye. Do faral'o kan ni 8,9% ye. Deseta be ben sefawari miliyari 34 ani miliyon

606 ma. Salon ta benna sefawari miliyari 34 ani miliyon 702 ma.

Sanosan, jamana sorodaw be baaraba ke. Ubee la, «duwani» ciyakeda nogon te yen; olu ka sorotaw be ben sefawari miliyari 145 ma; dofaral'o kan ni 6,28% ye. Lenpo dalen d'o kan. Lenpo ka sorotaw be ben sefawari miliyari 94 ani miliyon 6 ma; waribonda ta be ben sefawari miliyari 44 ani miliyon 437 ma. Do farala sorow kan cogo min na, do farala musakabotaw fana kan o cogo la. Do faral'olu kan ni 8,06% ye. Musakabotaw cayali sorola kodamadew fe;

Folo ye waribonda kerenerennen ye min ka botaw bora sefawari miliyari 32 ani doonin na ka ta bila sefawari miliyari 46 ani miliyon 2 la. Do faral'o kan ni 44,16% ye. O sababu sorola san 2002 ntolatan musakakow la. Ajirala ko san 3 kono, san o san, sefawari miliyari 10

ka kan ka d'o ko da fe.

Wari caman taara kalanko ni kenyako da fe. Dofarala kalankota kan ni 25,42% ye; salon ta benna 24,75% ma. Kenyakota be d'o kan : 11,07%; salon ta benna 10,17% ma. Cike ni sigida yirwalitaw be ben 5,37% ma. Forobaba raw ni bolifenkow ani duguba konew taw be ben 4,10% ma. Lakanakow joyoro fana ka bonkosebe, obeben 21,02% ma. Kokanjuru sarataw be ben sefawari miliyari 70 ani miliyon 769 ma san 2000 la; salon ta benna sefawari miliyari 61 ani miliyon 418 ma. Juruw sarali be 8,36% ta waribonda la. Sefawari miliyari 10 kakanka don hadamadenya konew nenabu da fe. Salon ta benna sefawari miliyari 11 ma.

**Salimu Togola
Badama Dukure.**

AMAP" Kuntigi
Gawusu DARABO
Mali kanw kunnafonis ebew
baarada kuntigi
Ulanze Samake
Kibaru
BP 24 Telephone: 21-21-04
Kibaru Bugutiye Bozola
Bamako - Mali
Dilambagaw ni sebenbagaw kuntigi
Basiriki Ture
Sebenbagaw kuntigi
Badama Dukure
Labugunyoro Kibaru qafedilan baarada
Bolet Hake 16 000